Socioloģiskais pētījums par atpūtu Latvijas un Igaunijas piekrastē un tās ieguldījumu cilvēku labbūtībā

VARAM, Rīga
25.11.2022

Agnese Reķe
Baltijas Vides Forums
agnese.reke@bef.lv

Pētījums par atpūtu Latvijas un Igaunijas jūras piekrastē

- Pētījuma **mērķis** – apzināt iedzīvotāju iecienītākās atpūtas vietas un nodarbes pie jūras, izpētīt to ieguldījumu cilvēku labbūtībā, kā arī identificēt dabas un infrastruktūras faktorus, kas ietekmē vietas piemērotību dažādām atpūtas aktivitātēm
- Pētījuma metode – mērķētā aptauja (*targeted survey*)
- Aptaujas **mērķauditorija –** piekrastes lietotāji

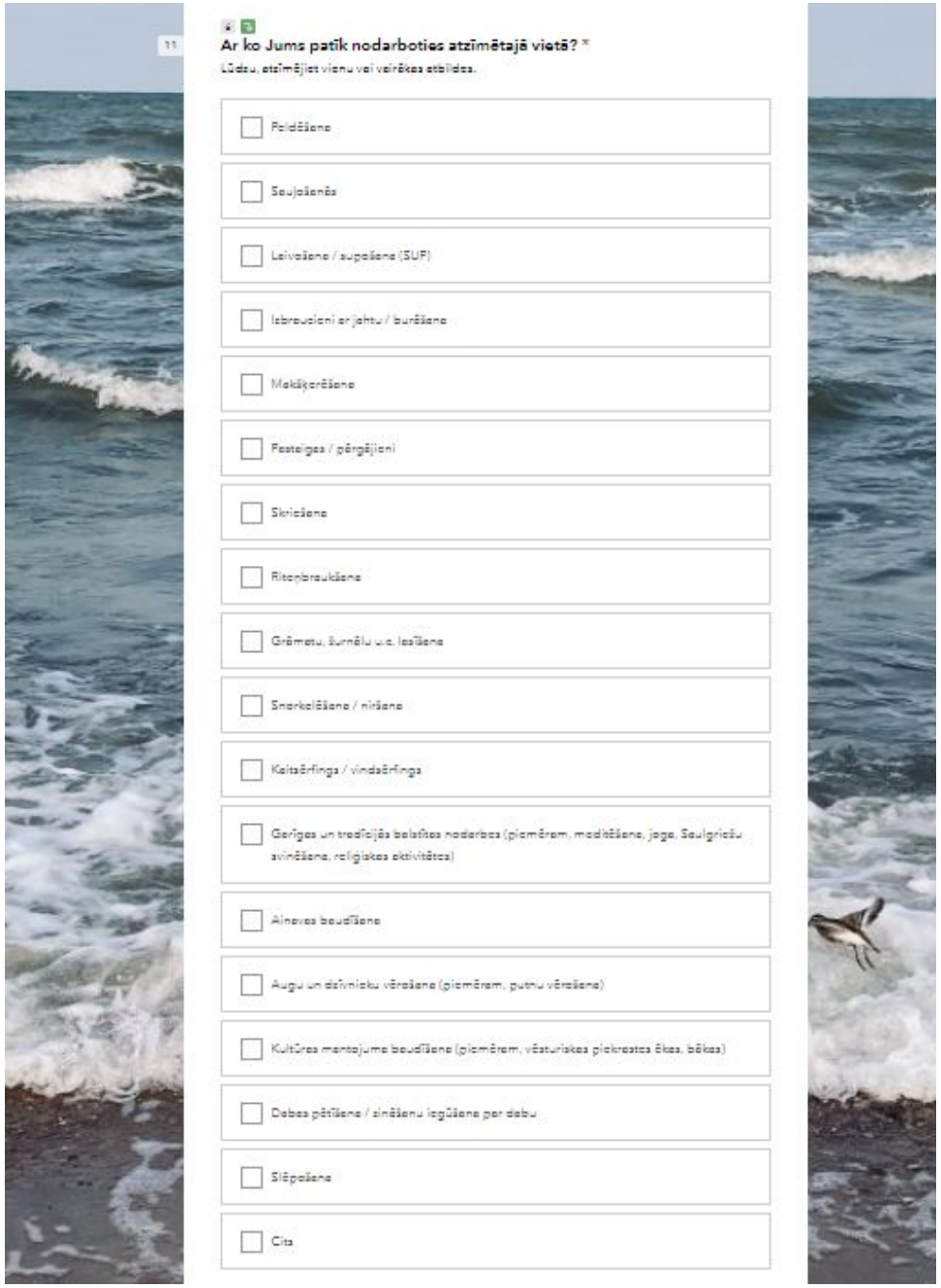
Pētījums par atpūtu Latvijas un Igaunijas jūras piekrastē

- Piekrastes apmeklētāju aptauja no **2021. gada jūlija līdz 2021. gada novembrim** Latvijā un Igaunijā
- Tiešsaistes un klātienes anketēšana
- PGIS aptauja
- Aptauja sagatavota un izplatīta 4 valodās: latviešu, igauņu, angļu un krievu
- **1414 respondenti** (810 Latvijā un 604 Igaunijā)
- Respondentu vecums: 12-82 gadi

Aptaujas saturs

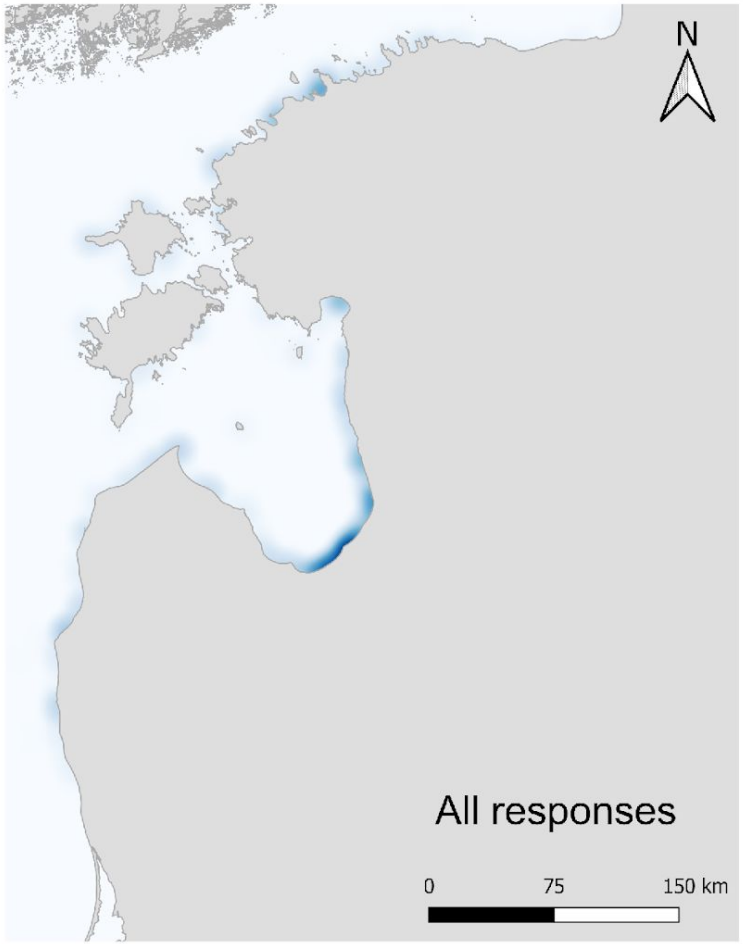
1. Demogrāfijas jautājumi;
2. Mīļākā atpūtas vieta piekrastē un atpūtas aktivitātes tajā;
3. Padziļināti jautājumi par mīļāko atpūtas aktivitāti izvēlētajā vietā (dabas un infrastruktūras faktoru ietekme, apmeklējumu biežums u.tml.);
4. Socioekonomiskie aspekti.

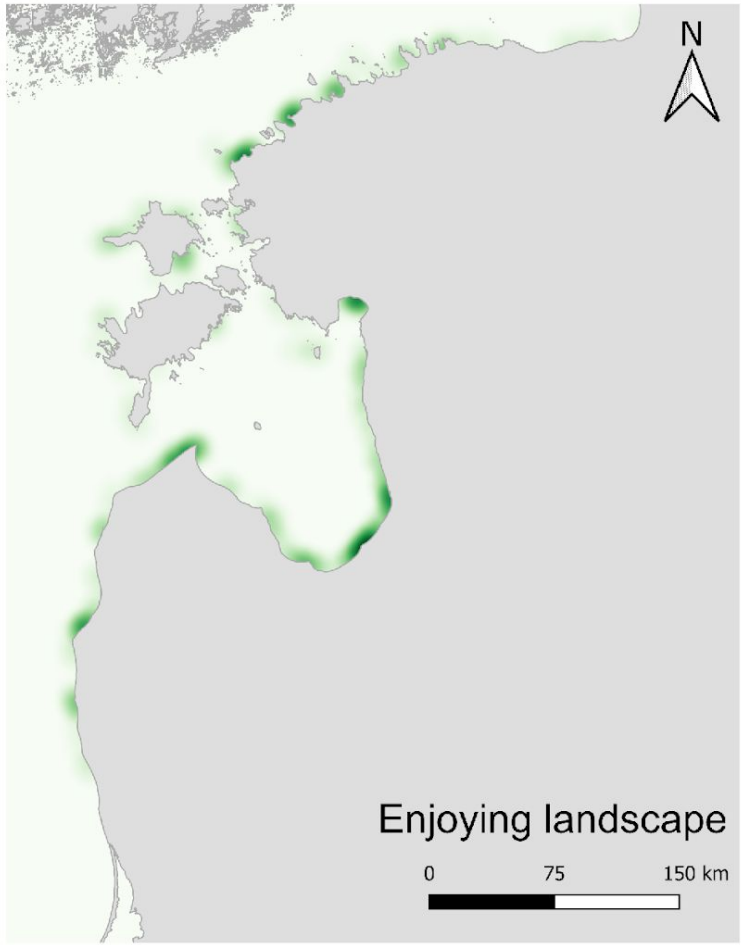

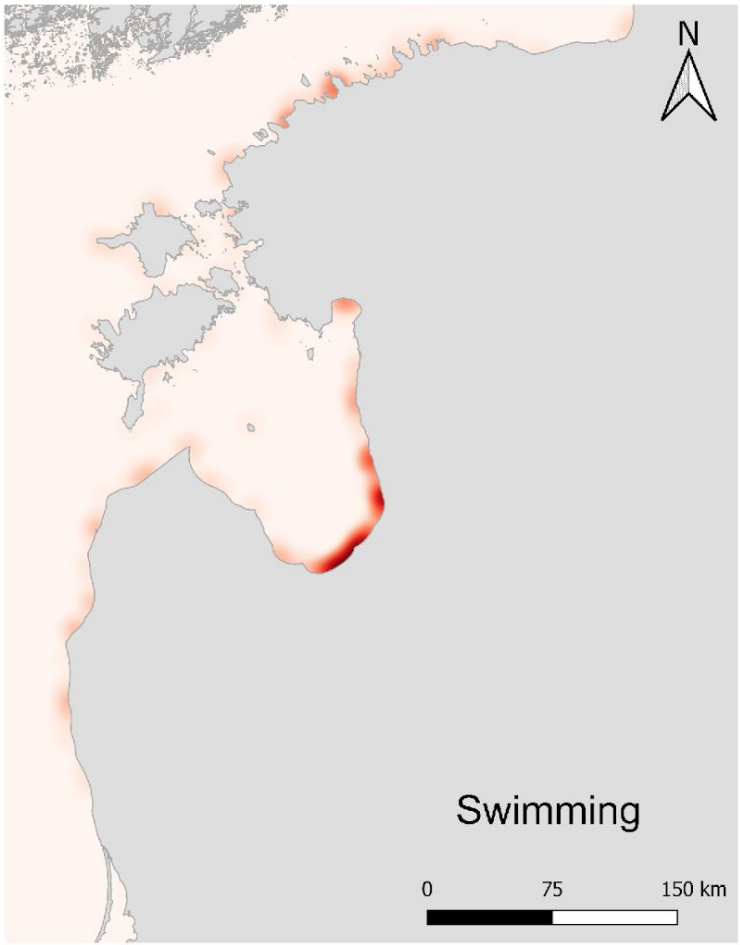
Rezultāti

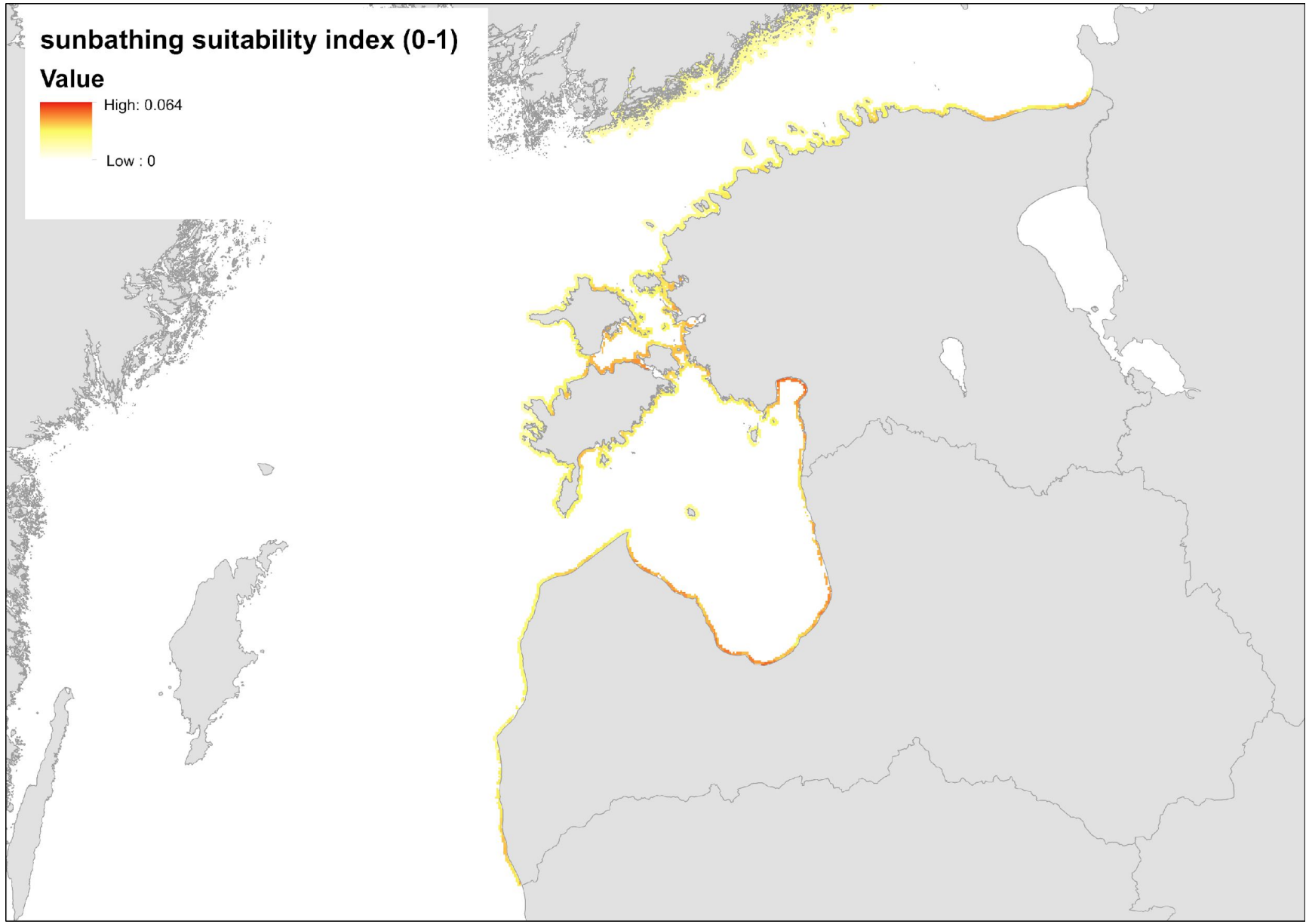

Atpūtas aktivitātes piekrastē telpiskā skatījumā

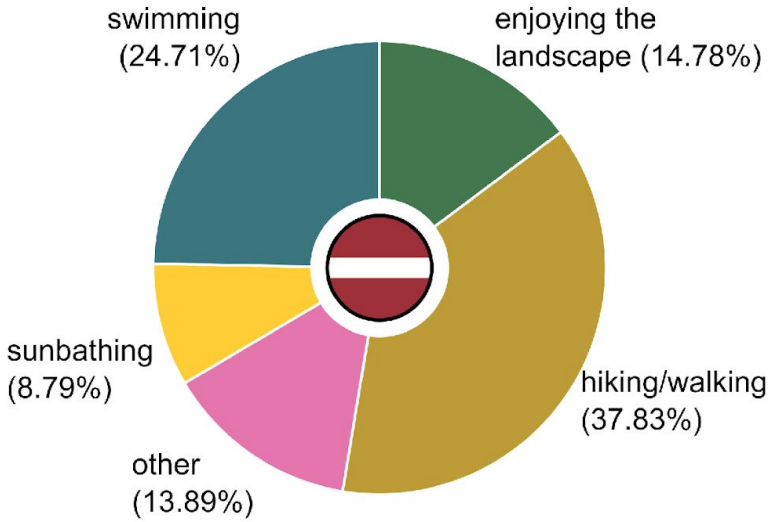

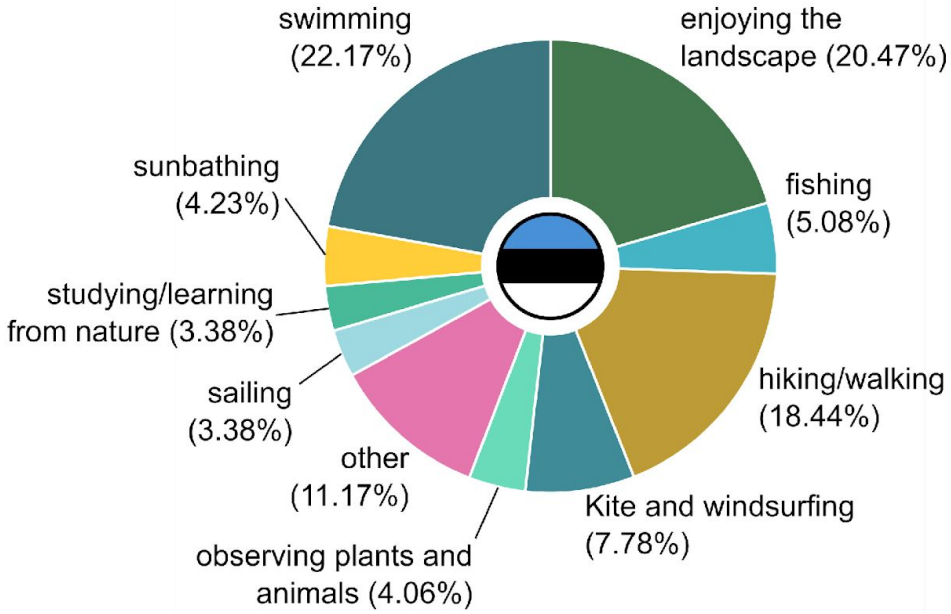

sunbathing suitability index (0-1)
Value
High: 0.064
Low : 0

Iecienītākās atpūtas aktivitātes pie jūras

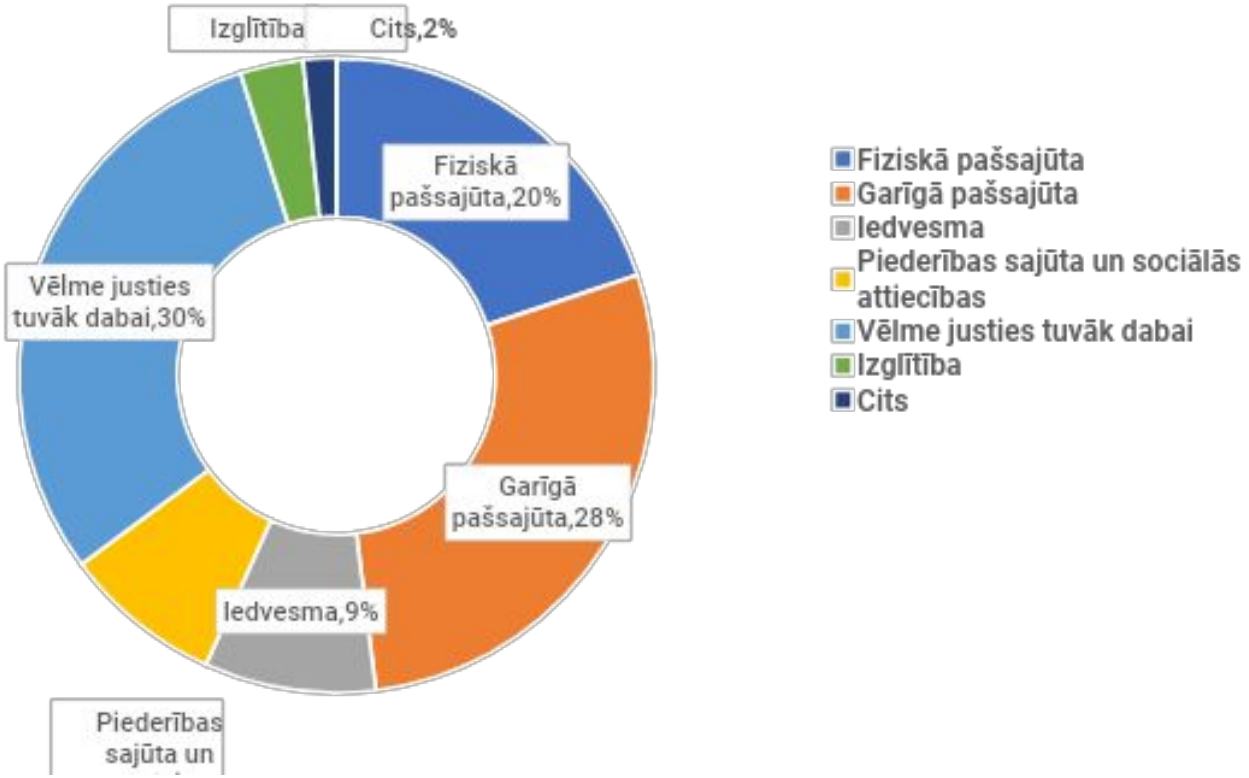
Latvija:
1. Pastaigas un pārgājieni
2. Peldēšana
3. Ainavas baudīšana

Igaunija:
1. Peldēšana
2. Ainavas baudīšana
3. Pastaigas un pārgājieni

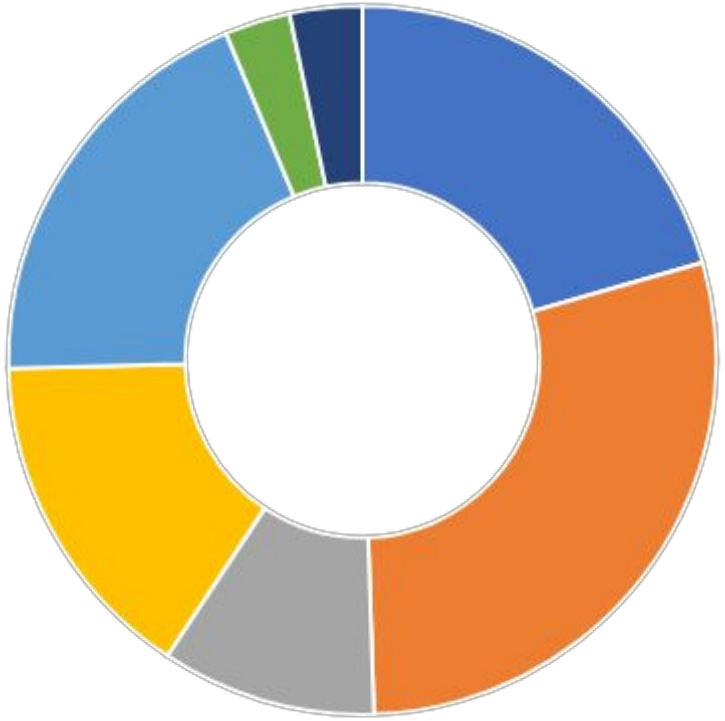
** Aktivitātes, kuru rezultāts bija <3% apvienotas sadaļā «Other»*

Motivācija atpūtai pie jūras (labbūtības saiknes)

Igaunija

Latvija

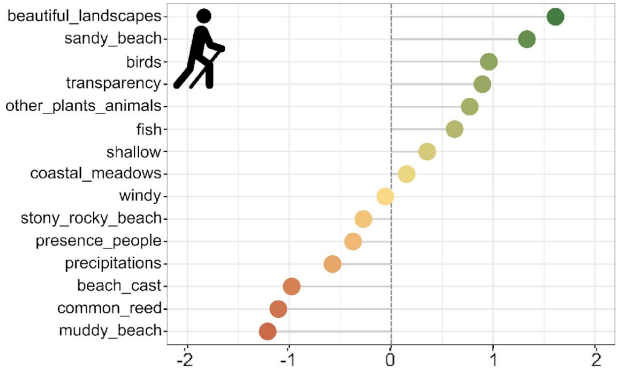

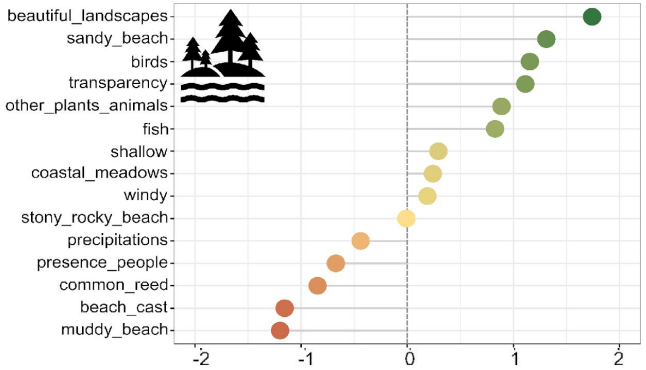
Igaunija:
1. Vēlme sajusties tuvāk dabai
2. Garīgā pašsajūta
3. Fiziskā pašsajūta

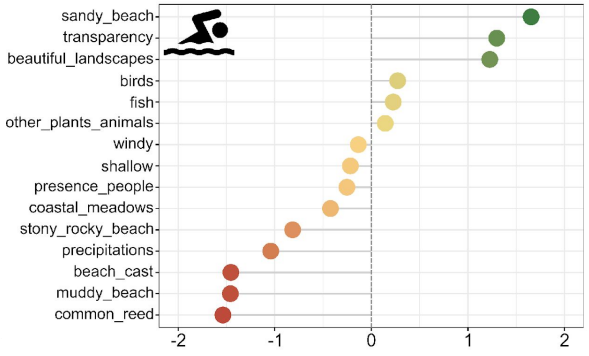
Latvija:
1. Garīgā pašsajūta
2. Fiziskā pašsajūta
3. Vēlme sajusties tuvāk dabai

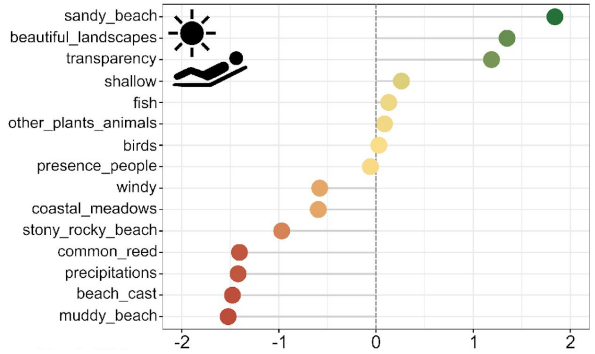
Vietas piemērotību ietekmējošie dabas faktori

Latvija

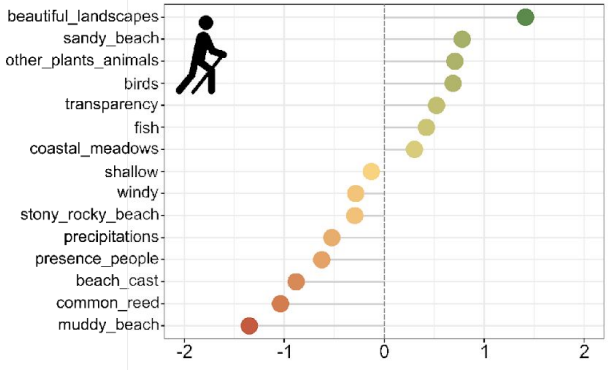

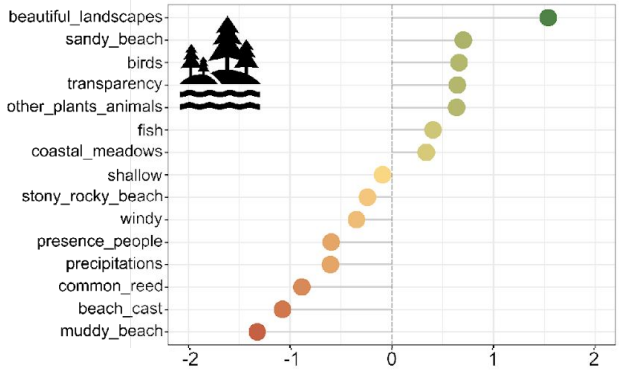

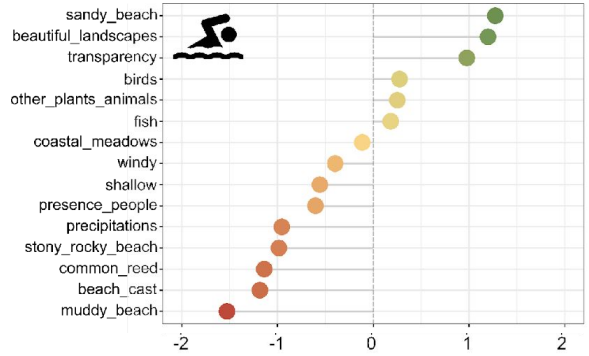

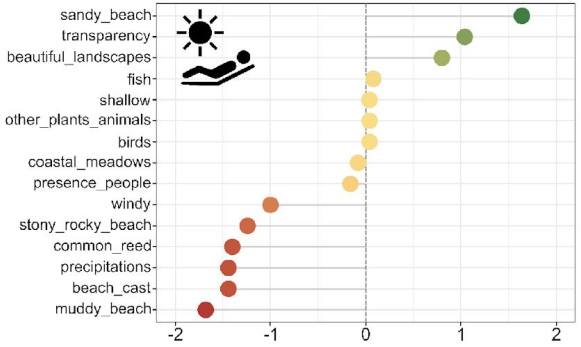

Igaunija

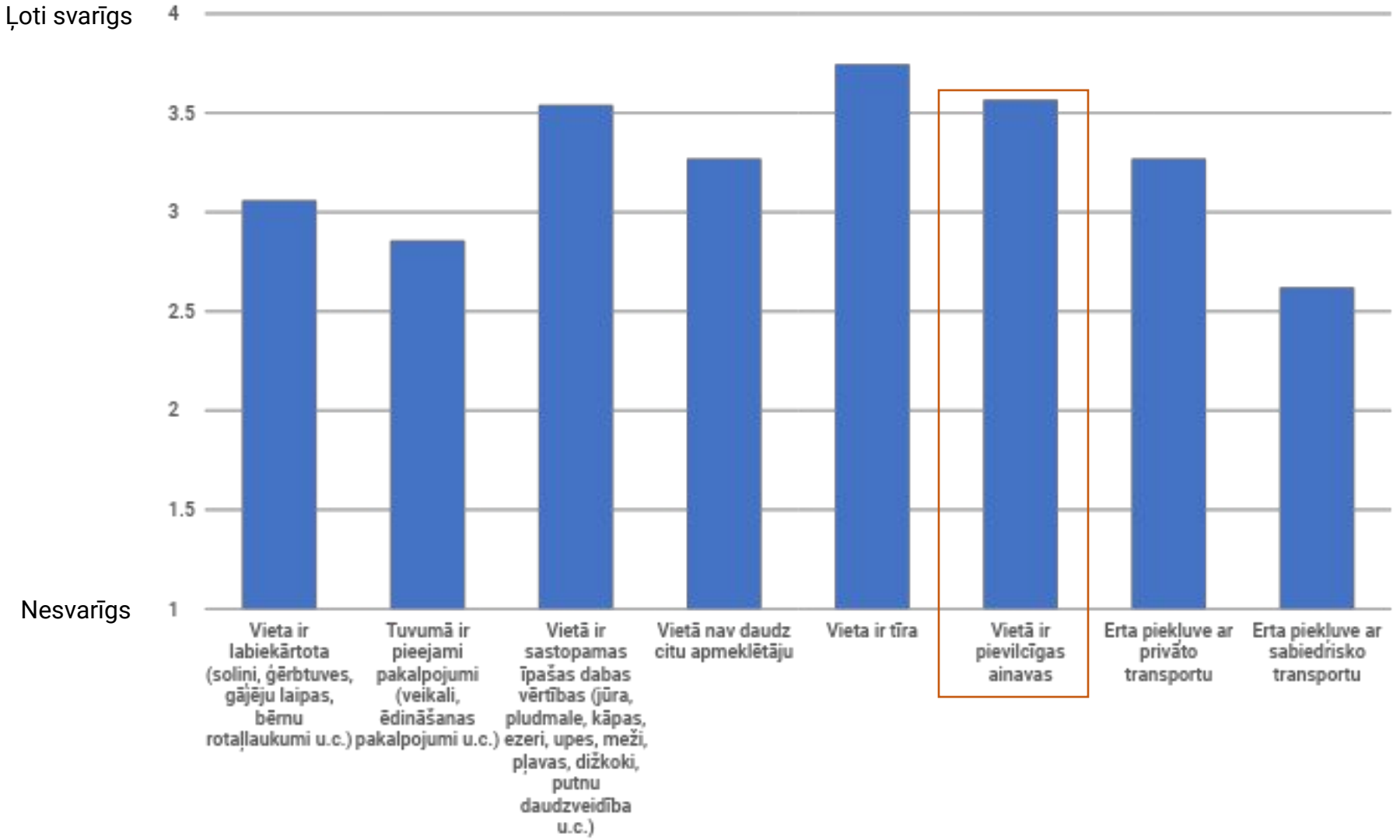

Dažādu faktoru nozīme atpūtas vietas pie jūras izvēlē (Latvija)

Aptaujas rezultāti no projekta Land-Sea-Act aptaujas (2021), nacionāla mēroga reprezentatīva kopa

Top3 būtiskākie faktori:

1. Vietas tīrība
2. Pievilcīgas ainavas
3. Dabas vērtības

Infrastruktūras ietekme uz atpūtas vietas pie jūras izvēli (Latvija)

Labiekārtojums (piemēram, pārģērbšanās kabīnes, tualetes, soliņi)	Rotaļlaukumi un/vai sporta laukumi	Inventāra nomas (piemēram, SUP dēļu, saulessargu)	Kafejnīcas, veikali un restorāni	Automašīnu stāvlaukumi	Auto ceļi	Gājēju celiņi	Veloceliņi	Sabiedriskais transports	Ostas	Nakšņošanas iespējas (piemēram, viesnīcas, kempingi)	Citu cilvēku klātbūtne
525	-29	-101	18	609	451	732	440	171	-448	213	-288

Top 3 pozitīvie faktori:
Gājēju celiņi
Automašīnu stāvlaukumi
Labiekārtojums

Top 3 negatīvie faktori:
Ostas
Citu cilvēku klātbūtne
Inventāra nomas vietas

Secinājumi

- **Lielākā atpūtas aktivitāšu koncentrācija** ir pie apdzīvotām vietām, kā arī pazīstamiem tūrisma objektiem.
- Gan Latvijā, gan Igaunijā iecienītākās atpūtas aktivitātes ir **pastaigas un pārgājieni, peldēšana un ainavas baudīšana.**
- Iecienītākās **aktivitātes piekrastē ietekmē krasta līnijas iezīmes**. Lielāka aktivitāšu daudzveidība konstatēta Igaunijas piekrastē.
- Kopumā cilvēki dod priekšroku atpūtai vietās ar **smilšainu pludmali, caurspīdīgu ūdeni un pievilcīgām ainavām**. Kā atpūtai nepiemērotākie dabas faktori vērtēti – dūņainas pludmales, niedru klātbūtne un aļģu sanesumi/ziedēšana.
- **Pievilcīgas ainavas ir spēcīgākais pozitīvais faktors**, kas ietekmē atpūtas vietas pie jūras izvēli. Ainavu nozīmi ir parādījuši arī citi, senāki pētījumi. Ainavas viennozīmīgi ir faktors, kam jāpievērš pienācīga uzmanība, plānojot attīstību piekrastē un jo īpaši aktivitātes ar lielu ietekmi uz ainavu (piemēram, vēja parkus).
- No **infrastruktūras faktoriem** spēcīgākā pozitīvā ietekme ir gājēju celiņu un automašīnu stāvlaukumu pieejamībai. Spēcīgākā negatīvā ietekme – ostu klātbūtnei un lielam citu apmeklētāju blīvumam.
- Aktīva un pasīva atpūta pie jūras ir **svarīga cilvēku garīgās un fiziskās pašsajūtas nodrošināšanai**, kā arī tā stimulē saiknes ar dabu sajūtu.

Paldies par uzmanību!